

*До 55 – річчя з дня смерті
видатного хірурга
та єпископа*

**Святого Луки
Валентина
Войно - Ясенецького**
27 квітня 1877 – 11 червня 1961

*(Короткий біографічний опис та віртуальна
виставка видань з фондів бібліотеки ОНМедУ)*

**Лука (Валентин Феліксович Войно-Ясенецький),
архієпископ Сімферопольський і Кримський**

Народився 27 квітня 1877 року в м. Керчі, в сім'ї провізора. В 1896 році одночасно закінчив Київську гімназію та Київське Художнє Училище. У хлопця виявилось художнє дарування, намітився і напрям. Проїнятий релігійною ідеєю, Войно-Ясенецький ходив по церквах і в Києво-Печерську Лавру, робив багато зарисовок богомольців, за яких **отримав премію на виставці** в Училищі.

Він збирався поступити в Академію Витівок, але бажання приносити безпосередню користь народу примусило його змінити свої плани.

Валентин Феліксович проучився рік на юридичному факультеті, потім перейшов на **медичний факультет Київського університету**.

У 1903 р. він з **відмінністю закінчив університет**. У січні 1904 р. під час війни з Японією, був направлений з госпіталем Червоного Хреста на Далекий Схід і **працював в м. Читі завідувачем хірургічного відділення госпіталю**. Тут Валентин Феліксович познайомився з сестрою милосердя, яку поранені називали "святою сестрою" і одружився з нею.

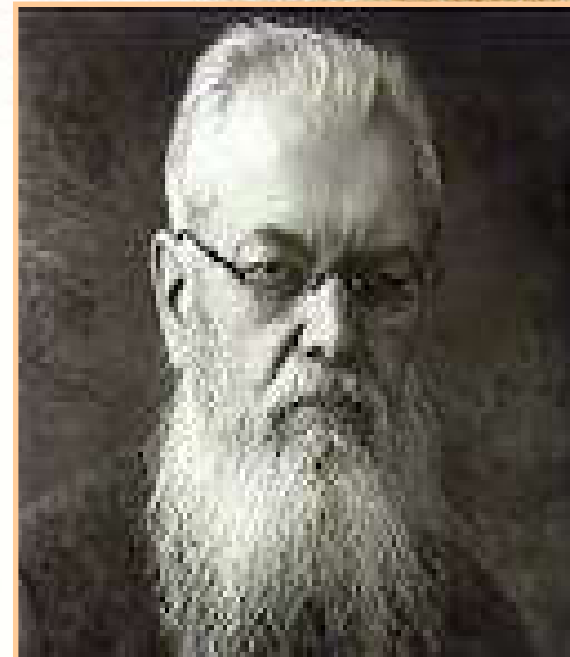
З 1905 по 1917 рр. В.Ф. Войно-Ясенецький працював **земським лікарем** в лікарнях Сибірської Курської, Саратовської і Володимирської губерній і проходив практику в Московських клініках. За цей час він зробив безліч **операцій на мозку, органах зору, серці, шлунку, кишечнику, жовчних шляхах, нирках, хребті, суглобах** і т.д. і вніс багато нового в техніку операцій. Під час першої світової війни в нім **прокинулося релігійне відчуття**, забуте було за безліччю наукової роботи, і він почав постійно ходити в церкву.

У 1916 р. В.Ф. Войно-Ясенецький захистив в Москві дисертацію на тему: "Регіонарна анестезія" і **отримав ступінь доктора медицини**. Варшавський університет надав його дисертації **премію імені Хайніцького**.

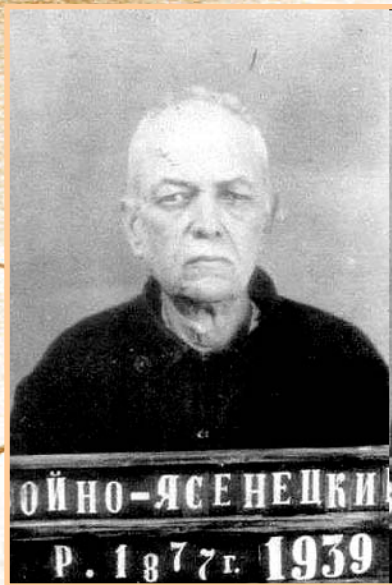
У 1917 р. Войно-Ясенецький **отримав по конкурсі місце головного лікаря і хірурга Ташкентської лікарні**. У 1919 р. його дружина померла від туберкульозу, залишивши чотирьох дітей.

Войно-Ясенецький був одним з **ініціаторів організації Ташкентського університету** і з 1920 р. вибраний професором топографічної анатомії і оперативної хірургії цього університету. Хірургічне мистецтво, а з ним і популярність професора Войно-Ясенецького все зростали. У різного роду складних операціях **він знаходив і першим застосовував методи, що отримали потім повсюдне визнання.**

Колишні учні розповідали чудеса про його дивовижну хірургічну техніку. На його амбулаторні прийоми хворі йшли безперервним потоком.

Сам він все більше знаходив утіху у вірі. Відвідував місцеве православне релігійне суспільство, вивчав богослів'я, ближче зійшовся з духівництвом, брав участь в церковних справах. Як він сам розповідав, одного разу він виступив на єпархіальному з'їзді. Після з'їзду Ташкентський єпископ Інокентій (Пустинський) сказав йому: "Доктор, вам потрібно бути священиком". **"Я прийняв це, як Божий заклик,** - говорив архієпископ Лука, - і ні хвилини не роздумуючи відповів: **"Добре, владико, я буду".**

Тричі за своє життя Святий Лука був заарештований. Вперше це сталося в 1923 році. Звинувачували його у невиконанні розпоряджень влади, дискредитації Радянської влади, збудження мас до опору Радянській владі. Клопотання прихожан про офіційну видачу ув'язненого і клопотання хворих про консультації професора Войно-Ясенецького були відхилені. У засланні користується повагою парафіян та хворих. Проводить складні операції.

Ідеї засланця професора-хірурга В. Ф. Войно-Ясенецького поширюються за кордоном. У 1923 році в німецькому медичному журналі "Deutsch Zeitschrift" публікується його стаття про **новий метод перев'язки артерії при видаленні селезінки**, а в 1924-му в "Віснику хірургії" - повідомлення про **добрі результати раннього хірургічного лікування гнійних процесів великих суглобів**.

Розпорядження про звільнення надійшло лише у листопаді 1925 року.

Вдруге його звинувачують у вбивстві професора – фізіолога Михайловського. Заарештовують 06 травня 1930 року. В якості аргументів на користь свого звільнення і відправки на заслання він писав про швидку можливості публікації "Нарисів гнійної хірургії", які пішли **б на користь радянській науці - і пропозицію заснувати клініку гнійної хірургії.**

Йому пропонують хірургічну кафедру в обмін за відмову від священницького сану. «За нинішніх умов я не вважаю за можливе продовжувати служіння, однак сану я ніколи не зніму.»

Звільнення Лука отримав в листопаді 1933 року.

Третій арешт відбувся 24 липня 1937 року.

У провину єпископу ставилося створення **"контрреволюційної церковно-чернечого організації"**, яка несла наступні ідеї: невдоволення Радянською владою і проведеною політикою, контрреволюційні погляди про внутрішнє і зовнішнє становище СРСР.

Вирок прийшов в лютому 1940 року: 5 років заслання в Красноярський край.

3 жовтня 1941 професор Войно-Ясенецький став консультантом усіх госпіталів Красноярського краю і головним хірургом евакогоспіталю. Збирає гроші на підтримку Радянської армії.

У лютому 1945 нагороджений патріархом Алексієм I правом носіння на клобуку діамантового хреста. У грудні 1945 року за допомогу Батьківщині архієпископ Лука був нагороджений медаллю **"За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні"**. На початку 1946 року постановою РНК СРСР з формулюванням **"За наукову розробку нових хірургічних методів лікування гнійних захворювань і поранень, викладених у наукових працях" Нариси гнійної хірургії"**, закінченому в 1943 році і **"Пізні резекції при інфікованих вогнепальних пораненнях суглобів"**, опублікованому в 1944 році, професор Войно-Ясенецький була присуджена **Сталінська премія першого ступеня** у розмірі 200000 рублів, з яких 130 тисяч рублів він передав на допомогу дитячим будинкам.

На початку 1947 професор Войно-Ясенецький став консультантом Сімферопольського військового госпіталю, де проводив показові оперативні втручання.

В 1949 почав роботу над другим виданням "Регіонарна анестезія", яке не було закінчене, а також над третім виданням "Нарисів гнійної хірургії", яке було доповнено професором В. І. Колесова та видано в 1955.

В 1955 осліп повністю, що змусило його залишити хірургію. З 1957 року диктує мемуари. У пострадянський час вийшла автобіографічна книга "Я полюбив страждання ...".

Помер 11 червня 1961 в неділю, в день Всіх святих.

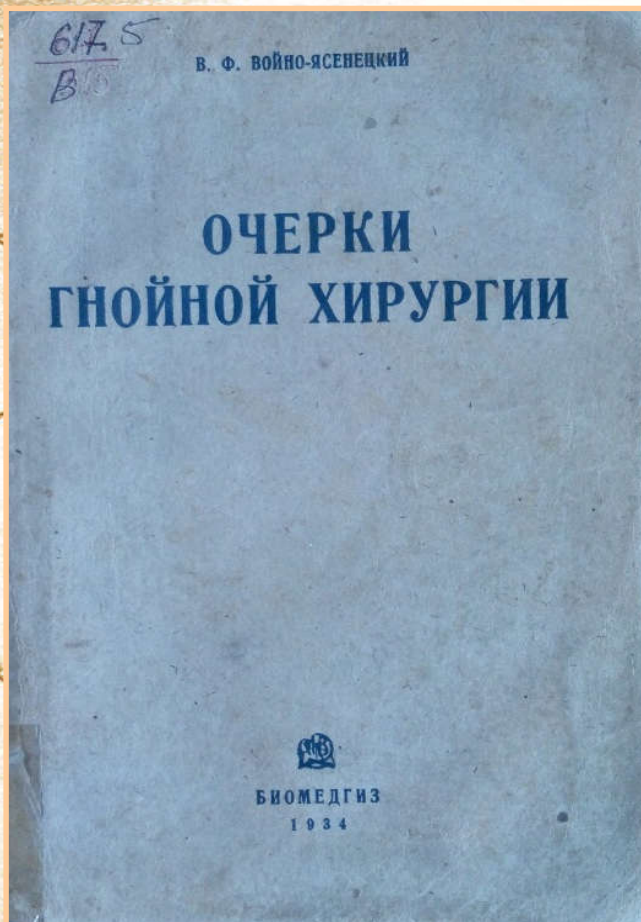
Молитва Святому Луці

О всеблаженний сповіднику і святителю отче наш Лука, великий угоднику Христовий! Почуй нас, грішних і принеси нашу молитву до Людинолюбного і Милосердного Бога. Випроси у Христа Бога нашого, щоб утвердив у Святій Своїй Православній Церкві дух істинної віри і благочестя. Всім подай той дар, який йому в благочесті потрібен. А також все, що для тимчасового життя і вічного спасіння потрібно народу нашому: міст наших утвердження, добрий рожай плодів земних, від голоду, мору та землетрусу спасіння, скорботним розраду, хворим зцілення, тим, що заблукали – на шлях істини повернення, батькам благословення, дітям у страху Господньому виховання і освіти; нещасним і стражденним – допомогу та захист. Подай всім нам твоє архіпастирське і святе

благословення та освячення, щоб ним позбавилися від підступів лукавого, від усякої ворожнечі та непорозуміння, ересі і розколів. Подай нам шлях тимчасового життя побожно пройти, направ нас на шлях, що веде в обителі праведних, визволи від мук повітряних і моли про нас Всесильного Бога, щоб у вічному житті, разом з тобою, невинно прославляти Отця, і Сина, і Святого Духа, в Трійці прославленого Бога, Йому ж належить всяка слава, честь і влада на віки. Амінь.

Прижиттєві видання

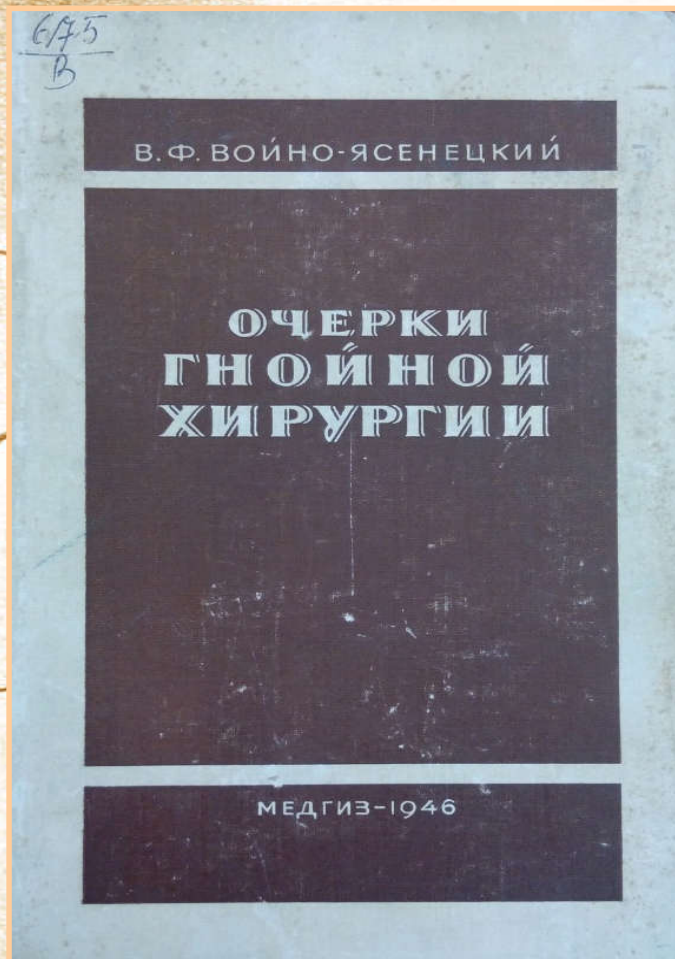

Валентин Войно-Ясенецкий

Очерки гнойной хирургии /

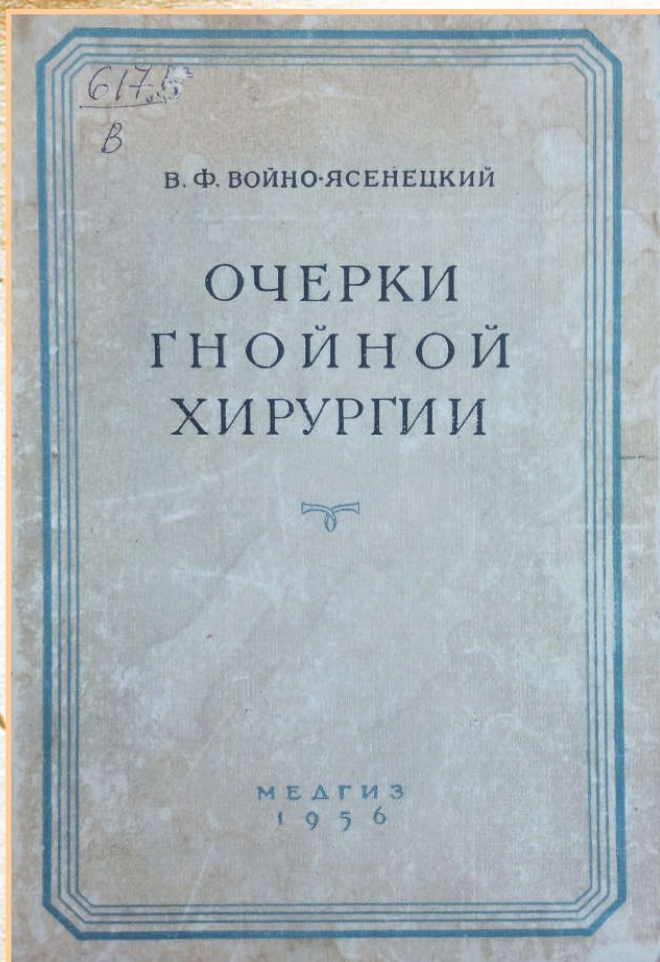
В. Ф. Войно-Ясенецкий ;
под ред. В. С. Левита. - М. ;
Л. : Гос. изд-во биол. и мед.
лит., 1934. - 304 с.

Прижиттєві видання

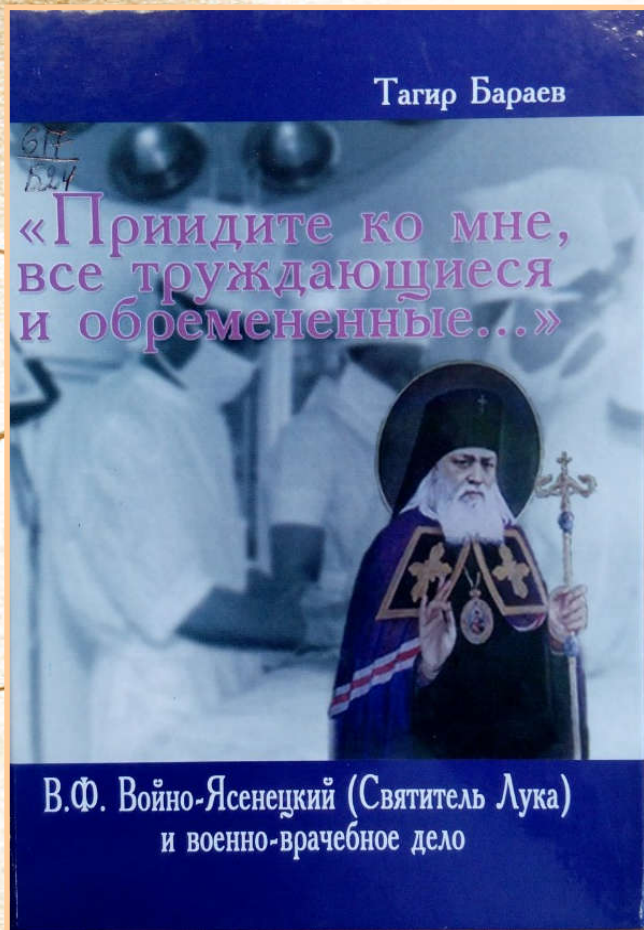
Валентин Войно-Ясенецкий
Очерки гнойной хирургии /
В. Ф. Войно-Ясенецкий. - 2-е
изд., значит. доп. - М. : Гос.
изд-во мед. лит., 1946.
- 544 с.

Прижиттєві видання

Валентин Войно-Ясенецкий
Очерки гнойной хирургии /
В. Ф. Войно-Ясенецкий ; авт.
предисл.: А. Н. Бакулев,
П. А. Куприянов. - 3-е изд.
-Л. : Медгиз, Ленингр. отд-
ние, 1956. - 631 с.

Про святого хірурга

Тагир Бараев
"Приидите ко мне, все
труждающиеся и
обремененные..."

В. Ф. Войно-Ясенецкий
(Святитель Лука) и военно-
врачебное дело / Т. М. Бараев.
- О. : Печат. дом. : Фаворит,
2011. - 119 с.

Про святого хірурга

О.Е. БОБРОВ

**У КАЖДОГО
СВОЯ ГОЛГОФА:
ОЧЕРК О ТРЕХ ССЫЛКАХ**

**Крестный путь
профессора-хирурга
В.Ф. Войно-Ясенецкого
(архиепископа Луки)
среди властей, органов, раскольников
и... коллег-иуд**

Донецк
Издатель Заславский А.Ю.
2009

Олег Бобров

**У каждого своя Голгофа:
очерк о трех ссылках.
Крестный путь
профессора-хирурга
В. Ф. Войно-
Ясенецкого (архиепископа
Луки) среди властей,
органов, раскольников и...
коллег-иуд /**

О. Е. Бобров. - Д. :
Заславский А. Ю.,
2009. - 125 с.

Про святого хірурга

Бараев Т. М.

Вклад В. Ф. Войно – Ясенецкого (святителя Луки) в военно полевую хирургию / Т. М. Бараев, С. П. Глянецев // Хирургия им. Н. И. Пирогова. – 2013. – № 12. – С. 97–100.

Глянецев С. П.

Архиепископ Лука (В. Ф. Войно – Ясенецкий) «Очерки гнойной хирургии» / С. П. Глянецев // Хирургия им. Н. И. Пирогова. – 2013. – № 7. – С. 75–78.

Курыгин А. А.

Профессор Валентин Феликсович Войно – Ясенецкий. Святитель Лука (1877 – 1961) / А. А. Курыгин, В. В. Семенов // Вестник хирургии. – 2015. – № 6. – С. 9–12.

Никольский В. Ю.

Профессор В. Ф. Войно – Ясенецкий (святитель Лука): его врачебный путь и роль в развитии стоматологии / В. Ю. Никольский // Стоматология. – 2012. – Т. 91, № 2. – С. 6–8.

Про святого хірурга

Косачев И Д.

Научная, педагогическая и хирургическая деятельность профессора В. Ф. Войно – Ясенецкого в период Великой Отечественной войны / И. Д. Косачев, П. Ф. Гладких, А. Е. Яковлев // Военно – медицинский журнал. – 2011. – № 8. – С. 82–89.

Берко В. Г.

Войно – Ясенецький – видатний хірург і духовний діяч / В. Г. Берко // Ортопедия, травматология и протезирование. – 2008. – № 1. – С. 93–99.

Дацун І. Г.

Світогляд та хроніка життя В. Ф. Войно – Ясенецького у ХХ сторіччі – прекрасний взірець служіння людству та медичній науці / І. Г. Дацун, О. В. Лазуркевич, В. М. Федорак // Архів клінічної медицини. – 2008. – № 2. – С. 79–81.

Богомолов Б. П.

Валентин Феликсович В. Ф. Войно – Ясенецький (К 130-летию со дня рождения) / Б. П. Богомолов, А. М. Светухин // Клиническая медицина. – 2007. – Т. 85, № 6. – С. 71.

Про святого хірурга

Степанов Н. Г.

«Очерки гнойной хирургии» - главное наследие В. Ф. Войно – Ясенецкого /
Н. Г. Степанов // Вестник хирургии им. И. И. Грекова – 2007. – Т. 166, № 4.
– С. 102–103.

Косачев И. Д.

Профессор Валентин Феликсович Войно – Ясенецкий – хирург и
архиепископ (К 130-летию со дня рождения) / И. Д. Косачев // Вестник
хирургии им. И. И. Грекова – 2007. – Т. 166, № 4, С. 98–101.

Попов О. Г.

Архієпископ, хірург, філософ божою милістю / О. Г. Попов,
В. В. Десятський, О. Л. Кошельник // Інтегративна антропологія. – 2006.
– № 1. – С. 51–56.

Зайцев Е. И.

Валентин Феликсович Войно – Ясенецкий (1877-1961) / Е. И. Зайцев
// Вестник хирургии им. И. И. Грекова. – 2004. – Т. 163, № 2. – С. 9–11.

Про святого хірурга

Випенский Ю.

**«По окончании войны готов вернуться в ссылку». Профессор
Валентин Войно – Ясенецкий на фоне двадцатого века /
Ю. Випенский // Доктор. – 2002. – № 1. – С. 88–90.**

Добролежин Е.

**Валентин Феликсович Войно – Ясенецкий / Е. Добролежин // Диабет. Образ
жизни. – 2001. – № 3. – С. 37–40.**

Филимонов С.

**Святитель – хирург : В. Ф. Войно – Ясенецкий / С. Филимонов // Мир
медицины. – 2000. – № 5/6. – С. 42–43.**

Черкасова А.

**В. Ф. Войно – Ясенецкий (архиепископ Лука) / А. Черкасова // Врач. – 2000.
– № 6. – С. 44–45.**

Оленева А.

**Служению церкви он предпочел скальпель и стетоскоп / А. Оленева
// Здоровье Украины. – 1999. - № 3. – С. 10—10.**

Про святого хірурга

Яровинский М. Я.

Бессмертие святителя – хирурга Луки / М. Я. Яровинский
// Медицинская помощь. – 1998. - №3. – С. 51–54.

Кассирский И. А.

Размышления о В. Ф. Войно – Ясенецком – хирурге и священнике /
И. А. Кассирский // Человек. – 1995. – № 3. – С. 172–186.

Задорожный А. А., Сакс Ф. Ф., Байтингер В. Ф.

В. Ф. Войно – Ясенецкий в Томске / А. А. Задорожный, Ф. Ф. Сакс,
В. Ф. Байтингер // Вестник хирургии им. И. И. Грекова.– 1994. – Т. 152,
№ 5/6, С. 130–133.

Светозарский А.

115 лет со дня рождения архиепископа Луки (Валентина
Феликсовича Войно – Ясенецкого) / А. Светозарский // Российский
календарь знаменательных дат. – 1992. – № 2. – С. 42–43.

Про святого хірурга

Ошанин Л. В.

Бесстрашный талант : о В. Ф. Войно – Ясенецком /
Л. В. Ошанин // *Врач.* – 1992. – № 10. – С. 45–47.

Барковец О.

Хирург «божьей милостью» : Профессор В. Войно –
Ясенецкий (1877–1961) / О. Барковец // *Врач.* – 1991. – № 3.
– С. 61–62.

Поляков В. А.

Профессор Валентин Феликсович Войно – Ясенецкий : хирург, 1877–
1961 / В. А. Поляков // *Ортопедия, травматология и протезирование.*
– 1990. – № 10. – С. 59–66.

Варшавский С. Т., Змойро И. Д.

Вопросы урологии в трудах В. Ф. Войно – Ясенецкого /
С. Т. Варшавский, И. Д. Змойро // *Урология и нефрология.* – 1989. – № 5.
– С. 66–68.

Про святого хірурга

Котельников В. П.

В. Ф. Войно – Ясенецкий – выдающийся хирург нашего времени (1877–1961) / В. П. Котельников // Клиническая хирургия. – 1987. – Т. 65, № 10. – С. 152–155.

Грекова Т.

Два служения доктора Войно – Ясенецкого / Т. Грекова // Наука и религия. – 1986. – № 8. – С. 12–19.

Колесов В. И.

Валентин Феликсович Войно – Ясенецкий. К 100-летию со дня рождения / В. И. Колесов // Вестник хирургии им. И. И. Грекова. – 1977. – Т. 119, № 9, С. 134–136.

Левикова А. Х.

Валентин Феликсович Войно – Ясенецкий. К 100-летию со дня рождения / А. Х. Левикова // Хирургия. – 1977. – № 12. – С. 117–119

Про святого хірурга

Околов В. Л.

В. Ф. Войно – Ясенецький . К 10-летию со дня смерти /

В. Л. Околов // Клиническая хирургия. – 1971. – № 7. – С. 87–88.

Войно – Ясенецький Валентин Феліксович // Енциклопедія сучасної України : Вод – Гн / Інститут енциклопедичних досліджень НАН України. – К., – 2006. – Т. 5. – С. 42–43.

Войно – Ясенецький Валентин Феліксович (Архієпископ Лука) // Імена в медицині у відгомоні часу. 2012 : календар знаменитих та пам'ятних дат / уклад. : С. М. Булах, Ю. Г. Віленський, Л. Є. Корнілова ; Нац. наук. мед. б-ка України. – К., 2012. – С. 50.

Шестая научно–практическая конференция "Духовное и врачебное наследие святителя Луки (Войно–Ясенецкого)" / В. М. Мануйлов, В. В. Марчик, М. Я. Козовой, С. С. Шестопапов [и др.] // Военно–медицинский журнал. – 2015. – Т. 336, № 7. – С. 92–96.

Укладач та редактор
Бібліотекар Л. М. Нефьодова
ludushka1510@mail.ru